

Vantaan vanhusneuvoston aloite Vantaan kaupunginhallitukselle ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluehallitukselle

IKÄIHMISSILLE SUUNNATTU, PRINTTIMUOTOINEN PALVELUOPAS KAUPUNGIN JA HYVINVOINTIALUEEN YHTEISTYÖHANKKEEKSI

Ikäihmisten ja erityisesti yli 80-vuotiaiden määrä on Vantaan kaupungissa sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella poikkeuksellisen voimakkaassa kasvussa. Nykytilanteessa, jossa hoiva- ja terveyspalveluja ei kyetä tuottamaan tarpeen edellyttämää määrää, on erityisen keskeistä panostaa kotona asumisen edellytysten lisäämiseen siten, että ikäihmiset pysyisivät omatoimisina ja liikkuvina mahdollisimman pitkään. Vantaan vanhusneuvoston näkemyksen mukaan tämän tulee olla sekä kaupungin että hyvinvointialueen yhteinen tahto ja yhteinen vastuu.

Molempien organisaatioiden hyvinvointisuunnitelmissa korostetaan yhdenvertaista sekä asiakaslähtöistä toimintaa. Molemmissa organisaatioissa panostetaan myös viestinnän lisäämiseen, jotta palveluiden piiriin osattaisiin hakeutua mahdollisimman helposti ja oikea-aikaisesti. Uusien teknologioiden hyödyntämiseen sekä asukkaiden digiosaamisen lisäämiseen halutaan panostaa erityisen voimakkaasti.

Vanhus- ja lähimmäispalveluiden liiton Ikäteknologiakeskus on selvittänyt miten ikäihmiset asioivat internetissä, mitä sähköisiä palveluita he käyttävät sekä millaisia haasteita he kohtaavat. 74 % 64–74-vuotiaista käyttää internetiä, sen sijaan vanhimmaasta ikäluokasta 75–89-vuotiaista ainoastaan 31 %. Noin puolella yli 80-vuotiaista ei ole omaa laitetta, jolla pääsisi internetiin. Jos onkin, on verkkoasioiminen vähäistä eikä sitä epävarmuuden takia mielellään käytetä. Kyseessä on suurelta osin murrosvaihe, joka nuoremman väestön digitaitojen myötä korjaantuu ajan myötä.

Mutta internetin käytön lisääntyminen tulee jatkossakin olemaan muuta väestöä hitaampaa vanhimmissa ikäluokissa. Esteeksi usein nousee ikääntymisen mukanaan tuomat fyysiset ja kognitiiviset muutokset: näkö heikkenee, sorminivelissä on kipuja, opitut asiat unohtuvat nopeasti jne. Kaikilla ei omaisia auttamassa tai varaa omiin, ajantasaisiin laitteisiin. Kirjastoon tai yhteispalvelupisteisiin voi olla pitkä matka, ja kulkeminen niihin on haasteellista.

Vanhusneuvoston jäsenille viestitetään toistuvasti heidän omista taustayhteisöistään, että kaupungilla ja hyvinvointialueella pitäisi olla yhteinen printtipohjainen ikäihmisten palveluopas, jossa kaikki ikäihmisille suunnatut palvelut löytyisivät yksien kansien sisältä. Ikäihmisten näkökulmasta ei ole keskeistä mikä organisaatio palvelut tuottaa, vaan se että tieto julkishallinnon palveluista löytyy helposti ja että se esitetään ymmärrettävässä muodossa riittävän suurella fonttikoolla. Surffailu kaupungin tai hyvinvointialueen nettisivuilla on monelle ikäihmiselle aivan liian vaativaa.

Omien asioiden hoitaminen itsenäisesti ja omatoimisesti tukee ikäihmisen toimintakykyä. Jos ihmisellä ei ole mahdollisuutta toimia itsenäisesti, joutuu hän eriarvoiseen asemaan yhteiskunnallisesti. Printattu tieto palveluista keventäisi myös puhelinneuvonnan paineita ja lisäisi sen saavutettavuutta.

Vantaan vanhusneuvosto esittää, että Vantaan kaupunki ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialue toteuttavat printtimuotoisen palveluoppaan, johon sisällytetään kaikki ikäihmisille suunnatut palvelut yksien kansien sisälle. Opasta jaetaan joko joka kotitalouteen tai jakelu toteutetaan muutoin mahdollisimman laajasti ikäihmisten talouksiin esimerkiksi järjestöjen kanssa tehtävällä yhteistyöllä.